

FICEDULA

Kwartaalblad van de Twentse Vogelwerkgroep

Jaargang 55 (2026) - Nummer 1
ISSN 1383-2751

FICEDULA

Kwartaalblad van de Twentse Vogelwerkgroep

ISSN 1383-2751

55^e jaargang nr. 1 Januari 2026

Redactie: Harry de Jong (eindredactie)

Kopij inzenden naar e-mail: redactie@tvwg.nl

Inhoud

Berichten van het bestuur Harry de Jong 1

Artikelen:

Kleine mantelmeeuwen in Twentel	Peter van den Akker	2
Kleptoparasitisme van Torenvalk	Peter van den Akker	11
25 jaar punttransecttellingen in Losser	Ben Hulsebos	12
Zeldzame broedvogels (ZZ) in Twente 2025	Peter van de Akker	16
Bijzondere waarnemingen in Twente	Harry de Jong	27

Uiterste inleverdatum kopij *Ficedula* 55 (2026) nr.2: 1 April 2026

Foto omslag: Roodkeelduiker (Harry de Jong)

Beste leden,

Met deze winteruitgave van *Ficedula* sluiten we een bewogen vogelkwartaal af. De maanden oktober tot en met december 2025 boden, zoals zo vaak in Twente, een boeiende mix van seizoensovergangen, weersinvloeden en verrassende waarnemingen. Het is een periode van het vertrek van zomergasten, de doortocht van trekvogels en de komst van wintergasten.

De najaarstrek verliep niet zonder dynamiek. Wisselende weersomstandigheden zorgden voor geconcentreerde trekdagen, gevolgd door rustigere fasen. Op bekende telposten werden mooie aantallen doortrekkers gezien.

In november en december verlegde de aandacht zich steeds meer naar overwinterende soorten. Wateren en natuurgebieden herbergden een gevarieerd winterbeeld. Opvallend was de aanwezigheid van enkele bijzondere gasten. Zulke waarnemingen onderstrepen het belang van veldwerk en goede documentatie: ze verrijken niet alleen onze lijsten, maar ook ons begrip van verspreiding en gedrag. Er zijn in het laatste kwartaal van 2025 ruim 55.000 waarnemingen van vogels in Twente ingevoerd.

De vele ingevoerde waarnemingen laten zien hoe groot de betrokkenheid binnen de Twentse vogelaarswereld is. Dankzij die gezamenlijke inspanning ontstaat een steeds scherper beeld van wat er in onze regio gebeurt.

In dit nummer vindt u een overzicht van de bijzondere waarnemingen uit het vierde kwartaal van 2025.

Soorten als bv. de Kraanvogel en Grauwe klauwier worden hier niet meer vermeld ivm met het grote aantal waarnemingen. Ze worden wel opgenomen in de database van de TVWG.

Er hebben zich in het vierde kwartaal geen nieuwe leden aangemeld.

Opgezegd hebben: José Uitslag, Tiny Gosselink

Daarmee komt het totaal aantal leden van de Twentse Vogelwerkgroep op 170.

Namens het bestuur

Harry de Jong (voorzitter@tvwg.nl)

Peter van den Akker

Veel vogelaars kijken met enige minachting naar meeuwen en geven ze weinig aandacht. Dit heeft vast te maken met de vele soorten en kleden waardoor ze niet altijd makkelijk zijn te determineren. Maar meeuwen zijn sociale vogels die in groepen leven en elkaar opzoeken. Zeker de volwassen meeuwen hebben mooie prachtkleden. Sinds ik in Twente woon volg ik de Kleine mantelmeeuw met speciale aandacht, onder andere door het tellen van hun slaappleatsen.

Tot de jaren '80 en '90 van de vorige eeuw was de Kleine mantelmeeuw een dwaalgast in Twente. Vanaf die periode namen de aantallen snel toe. In het boekje 'Vogels in Twente' wordt de soort een doortrekker en zomergast in groot aantal en wintergast in zeer klein aantal genoemd (Knolle et al, 1998). Deze toename in Twente volgde op de toename als broedvogel in Nederland vanaf eind jaren '60. Vanaf ongeveer 2010 neemt de Kleine mantelmeeuw als broedvogel in Nederland in aantal af, maar is deze steeds meer in het binnenland gaan broeden. In dit artikel wil ik, meer dan 25 jaar na het uitkomen van 'Vogels in Twente', proberen het actuele voorkomen in Twente te beschrijven en een overzicht te geven van gebieden waar ze slapen, rusten en foerageren. Tevens wil ik ingaan op de herkomsten van waargenomen gekleurringde Kleine mantelmeeuwen.

Bronnen

Voor dit overzicht heb ik gebruik gemaakt van 4 bronnen:

- 1) Het waarnemingen archief van de TVWG,
- 2) Het archief van de Telgroep Engbertsdijksvennen,
- 3) Mijn eigen archief van tellingen op de Domelaar,
- 4) Informatie uit het slaappleatsenproject van Sovon voor Twente en Overijssel.

Uit het waarnemingen archief van de TVWG heb ik eerst de rustende of slapende groepen Kleine mantelmeeuwen gefilterd van minimaal 5 vogels op de verschillende zandwinplassen en andere grote wateren. Het verkregen overzicht heb ik aangevuld op basis van de tweede en derde bronnen. De meeste wateren zijn niet systematisch geteld, met name van de Oelemars, Engbertsdijksvennen en Domelaar zijn van een langere periode goede telreeksen beschikbaar. Van het Rutbeek en Rutbekerveld zijn vooral oude gegevens beschikbaar en van het Kristalbad en de Oosterweilanden alleen uit recente jaren. Helaas leverde de informatie uit het slaappleatsenproject van Sovon (via email van Jip Louwe Kooijmans) geen nieuwe informatie op. Het blijkt dat slaappleatsen van Kleine mantelmeeuw in Overijssel nauwelijks worden geteld.

Na de slaapplaatsvogels heb ik op foeragerende groepen van minimaal 5 vogels geselecteerd en hiervan een tweede overzicht gemaakt.

Slaapplaatsen Overijssel

Kleine mantelmeeuwen maken het ons makkelijk door op grotere wateren in de avond te verzamelen en hier gezamenlijk te overnachten. In de ochtend vliegen de vogels weer af naar hun foerageergebieden. Deze slaapplaatsen bieden ons de mogelijkheid om snel een overzicht te krijgen van het aantal aanwezige vogels in een groter gebied. Uit de ontvangen informatie van Sovon (zie tabel 1) blijkt dat er in Overijssel circa 20 gebieden zijn waar Kleine mantelmeeuwen wel eens gemeenschappelijk slapen. Slechts 6 van deze gebieden werden minimaal 3 jaar in de maanden juni/juli geteld. Eén van deze gebieden ligt in Twente (Domelaar). Het tellen van meeuwslaapplaatsen wordt door Sovon niet speciaal gestimuleerd zoals voor ganzen, Grote Zilverreigers, Aalscholvers e.d. Het Overijsselse beeld zal daarom niet compleet zijn. Sovon vermeldt dat slaapplaatsen van Kleine Mantelmeeuw in het binnenland nooit zo massaal zijn als van Kok-, Storm en Zilvermeeuw. Het landelijk gemiddelde over 2009-2025 is 65 individuen per slaapplaatsstelling. Bij slechts 20% van de tellingen ging het om meer dan 100 individuen en aantallen van 400 of meer vogels zijn uitzonderlijk. De meeste meeuwslaapplaatsen worden in de wintermaanden geteld, wanneer de aantallen van de meeste andere meeuwensoorten het hoogst zijn, maar de Kleine mantelmeeuw grotendeels is weggetrokken naar de overwinteringsgebieden.

Gebied	Maximum	Jaar
Zandwinning Hogebroek, Raalte	180	2009
Loozen, Hardenberg	66	2012
Veenoordkolk & Teugse kolk, Deventer	200	2010
Vecht, Hardenberg	30	2015
Vossemeer, Kampen	19	2020
Domelaar, Markelo	545	2020

Tabel 1. Gebiedsmaxima van Kleine mantelmeeuwen op slaapplaatsen in Overijssel in de periode 2009-2025 die minimaal 3 jaar zijn geteld in juni/juli.

Slaapplaatsen Twente

Uit het waarnemingenarchief van de TVWG komen 15 plassen waar Kleine mantelmeeuwen rusten en/of slapen (zie tabel 2). Van deze 15 gebieden worden alleen van de Engbertsdijksvenen en de Domelaar aantallen bij Sovon ingevoerd in het slaapplaatsenproject.

Onder deze 15 gebieden zijn er 4 met een gebiedsmaximum van 400 vogels of meer; dit zijn de Engbertsdijksvenen (1989 en 1992), Zwaai kom Hengelo (2018), de Domelaar (2020) en de Oosterweilanden (2020). De hoge aantallen (tot 1100) in de Engbertsdijksvenen in 1989 en 1992 zijn daarna nooit meer gehaald en blijven tot 2 jaar beperkt. De Kleine mantelmeeuw is na 1995 zelfs nagenoeg verdwenen uit de Engbertsdijksvenen. Tegenwoordig heeft de nabijgelegen zandwinplas Oosterweilanden de slaappleatsfunctie van de Engbertsdijksvenen overgenomen.

In de huidige verspreiding van slaappleatsen zijn 2 concentraties te onderscheiden:

- 1) West-Twente met de Oosterweilanden, Zunasche heide, Doorbraak Wolbeslanden, Borkeld en Domelaar.
- 2) Hengelo/Enschede met het Kristalbad en de Zwaai kom Hengelo.

In de overige delen van Twente ontbreken slaappleatsen nagenoeg. Zo is het gebiedsmaximum voor de Oelemars in Oost-Twente slechts 19 vogels. Opgemerkt moet worden dat het huidige gebruik van het Rutbeek en het Rutbekerveld niet helemaal duidelijk is. Van het Rutbeek zijn na 1991 praktisch geen aantallen bekend. Dit is anders voor het Rutbekerveld, waar in de periode 1995 – 2015 behoorlijk wat waarnemingen zijn gedaan, maar slechts 4x werden daar meer dan 100 mantels gezien.

Gebied	N	Max	Datum max	Periode
Engbertsdijksvenen	57	1100	15-jul-89	1984-2024
Haven Enschede	2	20	1-jul-90	1989-1990
Rutbeek	22	150	19-aug-90	1988-2007
Retentie Woolde	5	9	14-aug-01	2001-2020
Leemslagen	5	22	20-mrt-03	2003-2012
Rutbekerveld	69	342	11-apr-04	1993-2018
Oelemars	44	19	15-jul-04	2001-2024
Ottershagen	3	25	8-aug-05	2005-2020
Zwaai kom Hengelo	27	600	26-jun-18	1989-2019
Doorbraak Wolbeslanden	10	50	8-jun-20	2020-2022
Kristalbad	29	160	17-jun-20	2018-2024
Domelaar	151	545	21-jun-20	2001-2024
Zunasche heide	3	13	29-apr-21	2021-2024
Borkeld	6	32	25-mei-22	2022-2024
Oosterweilanden	107	400	5-aug-24	2020-2024

Tabel 2. Maxima in chronologische volgorde en aantal waarnemingen op slaap- en rustplaatsen in Twente van Kleine mantelmeeuwen (N = aantal waarnemingen met 5 of meer vogels, max = maximum aantal getelde vogels op 1 dag).

Foerageergebieden

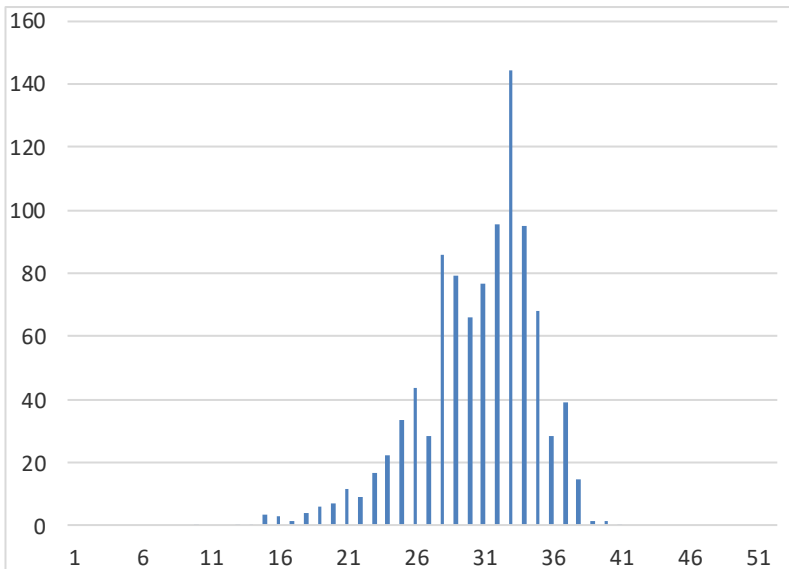
De waarnemingen van 5 of meer foeragerende vogels zijn samengevat in tabel 3. Foeragerende groepen zijn aanmerkelijk kleiner dan de aantallen op slaapplekken, waar vogels van een groter gebied concentreren. Groepen van 100 of meer vogels zijn in 4 gebieden gezien; Apengoor en de Lugte bij Markelo, Westerveen bij Wierden en Kromme akkers bij Hoge Hexel. De gebieden bij Markelo liggen in het vliegbereik van de Domelaar en de gebieden bij Wierden en Hoge Hexel vanuit de Oosterweilanden.

Gebied	N	Max	Datum max	Periode
Tweckelerveldweg	6	63	3-apr-03	1990-2024
Boeldershoek	6	59	30-apr-04	2004-24
Albergeresch	1	25	15-jun-05	2005
Stokkumerbroek	8	60	21-mei-13	2013-24
Drienerbraken	3	11	26-aug-13	2013
Oosterbouwlonden V'Veen	4	51	10-mei-20	2020-24
Hexelsche flier	3	30	12-mei-20	2020-22
Strengveldweg Losser	5	95	19-mei-20	2020-24
De Mors	3	7	22-jul-20	2020-23
Ageler es	2	7	12-mei-21	2021-22
Bekkenhaar Hoge Hexel	3	25	17-jun-22	2022
Hammerdijk Vroomshoop	3	30	21-jun-23	2019-23
Huurnerveld	7	58	28-jun-23	2020-24
Apengoor Markelo	7	100	1-aug-23	2020-24
De Lugte Markelo	4	101	10-okt-23	2010-24
Kromme akkers Hoge Hexel	9	250	13-jul-24	2021-24
Westerveen Wierden	5	150	13-jul-24	2020-24
Wilderinkshoek	5	20	28-jul-24	2024

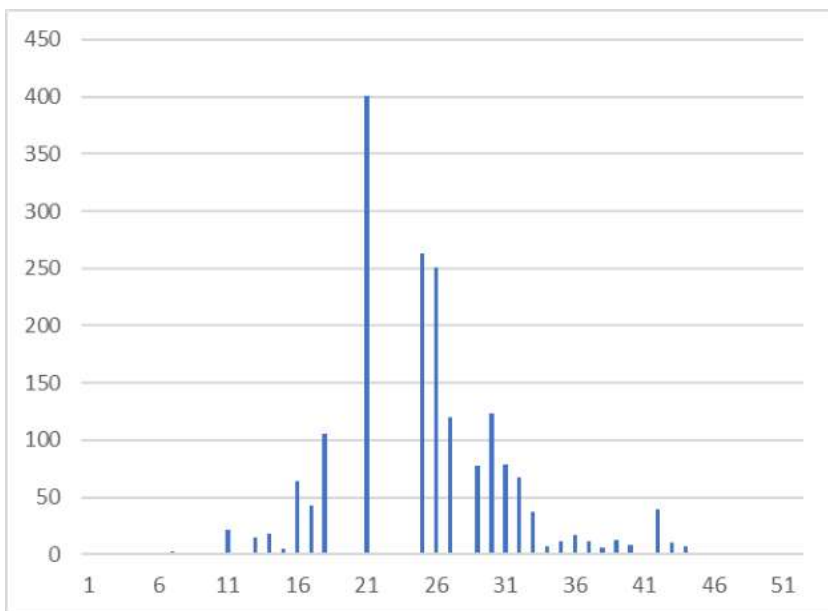
Tabel 3. Maxima in chronologische volgorde en aantal waarnemingen op foerageerlocaties van Kleine mantelmeeuwen in Twente (N = aantal waarnemingen met 5 of meer vogels, max = maximum aantal getelde vogels op 1 dag)

Doortrekperioden

Van de 2 gebieden met een goede reeks van systematische tellingen (Engbertsdijkswenen en Domelaar) zijn de gemiddelde aantallen op de slaappleatsen per standaardweek verwerkt in de figuren 1 en 2. Uit deze figuren blijkt dat de aantallen op de Domelaar (zie figuur 2) piekten tijdens het broedseizoen van de Kleine mantelmeeuw, namelijk in de weken 21 – 26 (eind mei – eind juni). In de Engbertsdijkswenen (figuur 1) waren de meeste slapers aanwezig na het broedseizoen en wel in de weken 28 – 34 (half juli – eind augustus).

Figuur 1. Gemiddeld aantal Kleine mantelmeeuwen per standaardweek op slaappleatsen in de Engbertsdijkswenen in de periode 1989 – 1999 (alle weken is geteld, bron Telgroep Engbertsdijkswenen).

Figuur 2. Gemiddeld aantal Kleine mantelmeeuwen per standaardweek op slaapplaats Domelaar in de periode 2018-2025 (in weken zonder balk is niet geteld, bron archief Peter van den Akker).

Camphuysen (2024) geeft na jarenlang onderzoek in een grote kolonie in de Geulduinen op Texel de volgende informatie:

- De kolonievogels van Texel overwinteren grotendeels in Frankrijk, Spanje, Portugal en Marokko,
- zijn adulte vogels verlaten Nederland in de maanden juli – oktober en de onvolwassen vogels trekken eerder weg richting overwinteringsgebieden,
- Kleine mantelmeeuwen broeden normaliter vanaf hun vierde levensjaar, daarvoor zwerven ze in de zomer rond.

De vogels op de Domelaar (zie figuur 2) moeten onvolwassen en subadulte vogels zijn geweest die in Twente overzomeren of rondzwerven. De vogels geteld in de Engbertsdijkerven (zie figuur 1) waren waarschijnlijk broedvogels op doortrek naar hun overwinteringsgebied. Wellicht waren dit vooral noordelijke broedvogels uit Duitsland en/of Scandinavië.

Foto 1. Groep rustende Kleine mantelmeeuwen op de Domelaar op 15 juli 2025, de derde vogel van links heeft een rode ring op het knietje met inscriptie 32. De vogels hebben een derde zomerkleed gezien de bruine dekveren.

Foto 2. Het vinden van een gekleurringde vogel is één, maar het bepalen van de kleur en het aflezen van de inscriptie is niet altijd makkelijk en kan leiden tot teleurstellingen.

Gekleurringde vogels

Naast slaapplaatstellingen op de Domelaar, heb ik drie zomers samen met Ineke Kerkhoff-Tijhaar (2023 – 2025) overdag gezocht naar gekleuringde Kleine mantelmeeuwen. In de zomer komt namelijk een deel van de vogels overdag weer terug naar de plas om daar veilig te rusten en te poetsen. In deze 3 jaar zijn 14 gekleurringde vogels waargenomen, van 2 van deze vogels met een waarschijnlijke Zweedse/Deense herkomst is nog geen bericht ontvangen. Van de overige 12 vogels (zie tabel 4) hebben 9 vogels een nederlandse herkomst en deze bezochten de Domelaar in hun 2e – 4e levensjaar. Dit bevestigt de veronderstelling op basis van figuur 2, dat de slaapplaatsvogels op de Domelaar over het algemeen onvolwassen vogels zijn. Daarnaast is er 1 juveniele duitse vogels gezien en één zweedse vogel op 3 verschillende datums in (2x 2023 en 1x 2025). Ook een Nederlandse vogel werd op 2 dagen gezien (1x 2023 en 1x 2025). Bij sommige vogels lijkt er dus sprake van een zekere plaats trouw aan het gebied.

Waarneming	Code kleurring	Ringlocatie	Ringdatum	Overige waarnemingen
3 sept 2025	B (V.4AW)	Nidingen, Kungsbacka Sw	14 juli 2021	21 aug en 4 sept 2023 ook op Domelaar
15 aug 2025	B (V.P5J)	?	?	
25 juli 2025	N (R-32)	Maasvlakte NL	4 juli 2021	19 juli 2022 Alentejo Port 19 juli 2023 ook Domelaar
18 juli 2025	NJ/NL	Hollandsdiep baggerdepot NL	26 juni 2024	
4 juli 2025	B (V.6NR)	?	?	
27 juni 2025	B/R-U2	Europoort NL	16 juni 2024	
29 juli 2024	N(XT02)	Warnemunde DI	29 juni 2023	
29 juli 2024	G/F!5	Europoort NL	4 juli 2022	
8 juli 2024	B/W76	Neeltje Jans NL	8 juli 2023	9 dec 2023 Salamanca Sp
19 juli 2023	N (R-32)	Maasvlakte NI	4 juli 2021	19 juli 2022 Alentejo Port
4 sept 2023 21 aug 2023	B (V.4AW)	Nidingen, Kungsbacka Sw	14 juli 2021	

21 aug 2023	G (KCDM)	Texel NI	24 juli 2016	15 mei 2017 Katwijk NI
14 aug 2023	B (Y-K*)	Stevensweert NI	30 juni 2021	
1 aug 2023	B (2/4)	Hollandsdiep NI	26 juni 2020	26 juni 2022 Brussel Bg

Tabel 4. Waarnemingen en herkomst van gekleurde vogels op de Domelaar in 2023 t/m 2025.

Aanbevelingen

- Vanwege de recente hoge aantallen op de zandwinplas Oosterweilanden is het wenselijk om deze slaappleats een aantal jaren in de maanden mei – sept te tellen, minimaal 1x/maand in de vroege ochtend of avond,
- Vanwege de hoge aantallen in het verleden is het wenselijk om het Rutbeek en vooral het Rutbekerveld in de vroege ochtend of avond te controleren op gebruik in de maanden mei – september.

Literatuur

- Camphuysen C.J., S van Donk, J Shamoun-Baranes & R. Kentie, 2024. The annual cycle, breeding biology and feeding ecology of the Lesser Black-backed Gull *Larus fuscus*. *Ardea* 112: 31-61.
- Paul Knolle, Rudi Lanjouw & Rolf de By, 1998. *Vogels in Twente*. Broekhuis Hengelo

Peter van den Akker (akkervanden@yahoo.com)

Peter van den Akker

Kleptoparasitisme van Torenvalk door Blauwe kiekendief in het Stokkumerbroek

Op 6 december 2024 reed ik in het begin van de middag door het Stokkumerbroek, toen ik daar een volwassen man Blauwe kiekendief zag jagen. Ik volgde de vogel een korte tijd en zag hem een duik naar de grond maken. Ik had mijn telescoop bij me en kon de vogel van enige afstand volgen, zittend op de grond in een weiland. De kiekendief was een muis aan het eten door hier steeds stukjes van af te trekken. Nadat de muis blijkbaar volledig was gegeten, begon de vogel zijn snavel schoon te maken door deze bij de grond af te vegen.

Er was de laatste tijd veel regen gevallen, waardoor er op veel plekken een laagje water op het maaiveld stond. Het leek erop dat de kiekendief dit water gebruikte bij het schoonmaken van zijn snavel.

Vrij snel hierna vloog de vogel op en verdween uit mijn aandacht. Dit kwam doordat deze volledig werd overgenomen door een bruin bewegend dier dat blijkbaar onder de Blauwe kiekendief had gezeten, terwijl deze de muis aan het eten was. Het bleek een Torenvalk welke ook direct wegvloog.

Het kan niet anders dan dat de kiekendief de muis van de Torenvalk heeft afgepakt nadat hij deze had gevangen en/of zat op te eten. Ik ben hierna het weiland ingelopen maar zag geen sporen of resten op de plek waar de vogels hadden gezeten.

Het afpikken van een prooi van een ander dier heet in de biologie kleptoparasitisme. Ik heb geen uitgebreid literatuuronderzoek gedaan, maar volgens het Handbook 'The Birds of the Western Palearctic' (volume 2) komt kleptoparasitisme bij de Blauwe kiekendief regelmatig voor.

Als gedupeerde soorten worden genoemd Grauwe kiekendief, Torenvalk en Velduil. Ik had nooit een dergelijke waarneming van een Blauwe kiekendief gedaan. Het voedselaanbod van muizen in de winter 2024-2025 was gering. Misschien dat Blauwe kiekendieven bij een voedselschaarste sneller tot dit gedrag overgaan.

Peter van den Akker (akkervanden@yahoo.com)

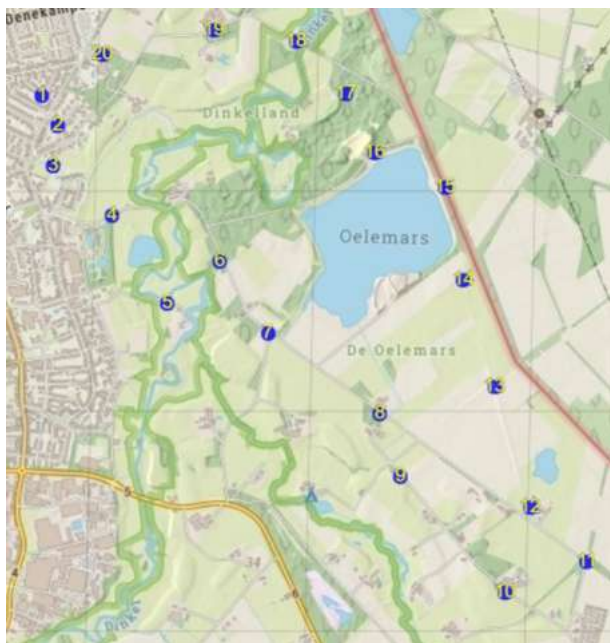
Ben Hulsebos

Sovon

Een van de vele Sovon-projecten is het PTT-project. PTT staat voor Punt Transect Telling. Via dit project wordt landelijk de ontwikkeling van de winterpopulaties van alle vogelsoorten in Nederland gevolgd, met name de algemene soorten.

Met het PTT-project verzamelt Sovon gegevens over de aantalsontwikkeling van vogels die 's winters in Nederland verblijven. PTT wordt al sinds 1978 georganiseerd en bestaat uit een telling in de laatste twee weken van december vanaf 20 vaste punten langs een vaste route. Vanwege de eenvoudige opzet is dit 'fietsrondje voor de wetenschap' populair onder vogelaars. Jaarlijks worden meer dan 650 routes verspreid door het hele land geteld. PTT wordt gebruikt om de aantalstrends te berekenen van vogelsoorten.. Deze trends zijn beschikbaar via de soortinformatie. Ook worden de PTT-gegevens regelmatig gebruikt in wetenschappelijke artikelen, bijvoorbeeld over de gevolgen van klimaatverandering voor de verspreiding van vogels.

De route

Na mijn verhuizing naar Losser heb ik dichtbij huis een PTT-route opgezet in het mooie buitengebied van Losser.

Daarbij werd gekeken naar afwisseling in biotoop en toegankelijkheid.

Het is gelukt om een leuke route van 9 kilometer op te zetten met biotopen als bebouwde kom, cultuurland, bos, houtwallen en water.

Kaart met de 20 telpunten

De telling vindt plaats in de laatste 2 weken van december. Een PTT teller legt daarvoor bij Sovon een route vast met 20 verschillende telpunten, die zover uit elkaar moeten liggen dat er bijna geen dubbeltellingen mogelijk zijn. Van elk vast telpunt worden eenmalig de landschapsskenmerken omschreven en vastgelegd. Deze route wordt dan jaarlijks steeds op dezelfde wijze gevolgd, waarbij steeds op elk telpunt gedurende 5 minuten alle vogels die gehoord of gezien worden, genoteerd worden. De tijd wordt via een eierwekker bijgehouden. Zitten er veel vogels bij elkaar, dan kunnen deze gedurende de 5 minutentelling globaal gescand worden, waarna een nauwkeurige telling volgt. Overvliegende vogels worden ook meegeteld. Routes kunnen lopend, per fiets of per auto gedaan worden. De resultaten worden daarna digitaal bij Sovon ingevoerd. Jaarlijks verschijnt er een publicatie met de landelijke resultaten en de trends per soort.

De route in Losser is bij gladheid en sneeuwval lopend gedaan en in andere gevallen per fiets. Een telling s 'morgens neemt ongeveer 3,5 tot 4 uur in beslag. Af en toe gaan ook andere VWG-leden mee. Gezien de tijd van het jaar kent de route soms extreme weersituaties, zoals een dik pak sneeuw, ijzige oostenwind en gladheid. Het 5 minuten lang noteren van de vogels levert vaak ijskoude gevoelloze vingers op, maar bij thuiskomst staat de soep klaar en kun je terugkijken op vele leuke vogelwaarnemingen.

In onderstaande tabel staan de maximale aantallen vogels tijdens 1 van de 25 tellingen van 25 jaar wintervogels tellen op deze PTT-route. De aantallen vogels per telling liggen tussen de 602 als minimum en 3.950 als maximum en meestal worden er rond de 50 soorten gezien.

De hoogste aantallen komen elk jaar van de Oelemars, want de observatiehut is een van de 20 telpunten. Het is bijna niet mogelijk om vanuit deze ene route trendberekeningen te maken, maar met de jaarlijkse optelsom van de honderden PTT-routes, die landelijk jaarlijks gelopen worden, kan dat wel.

Resultaten

In de 25 tellingen zijn in totaal 93 verschillende vogelsoorten (inclusief ondersoorten) waargenomen. In de volgende tabel staan de maximum aantallen per soort tijdens 1 van de 25 tellingen.

Soort	Max. aantal	Soort	Max. aantal	Soort	Max. aantal
Dodaars	2	Fazant	2	Tijftjaf	1
Fuut	24	Waterhoen	9	Goudhaan	6
Aalscholver	31	Meerkoet	44	Staartmees	13
Grote Zilverreiger	1	Kievit	450	Glanskop	7

Blauwe Reiger	4	Watersnip	5	Matkop	1
Ooievaar	2	Witgat	1	Kuifmees	4
Knobbelzwaan	8	Kokmeeuw	550	Zwarte Mees	2
Zwaangans	3	Stormmeeuw	3	Pimpelmees	14
Toendrarietgans	494	Zilvermeeuw	13	Koolmees	26
Kolgans	1328	Pontische Meeuw	1	Boomklever	6
Grauwe Gans	492	Stadsduif	155	Boomkruiper	7
Soepgans	45	Holenduif	4	Taigaboomkruiper	1
Grote Can. Gans	27	Houtduif	1953	Gaai	11
Brandgans	8	Turkse Tortel	39	Ekster	26
Nijlgans	316	IJsvogel	1	Kauw	311
Mandarijneend	2	Groene Specht	6	Noordse Kauw	1
Smient	25	Zwarte Specht	1	Roek	237
Krakeend	68	Grote B. Specht	3	Zwarte Kraai	80
Wintertaling	65	Midd. B. Specht	1	Spreeuw	200
Wilde Eend	1282	Veldleeuwerik	1	Huismus	31
Soepeend	9	Graspieper	1	Ringmus	52
Pijlstaart	1	Grote G. Kwikst.	3	Vink	157
Slobeend	1	Witte Kwikst.	2	Keep	1
Tafeleend	130	Winterkoning	6	Groenling	12
Kuifeend	92	Heggenmus	7	Putter	9
Brilduiker	2	Roodborst	7	Sijs	37
Nonnetje	1	Roodborsttapuit	1	Barmsijs	5
Sperwer	2	Merel	27	Kruisbek	7
Buizerd	6	Kramsvogel	160	Goudvink	5
Torenvalk	2	Koperwiek	38	Appelvink	2
Slechtvalk	1	Grote Lijster	1	Geelgors	60

Maximum aantal per soort tijdens 1 van de 25 tellingen

Voor sommige soorten zijn het verbluffend hoge aantallen die tijdens een telling worden waargenomen. En dat allemaal dichtbij huis op een fietsrondje van 9 kilometer.

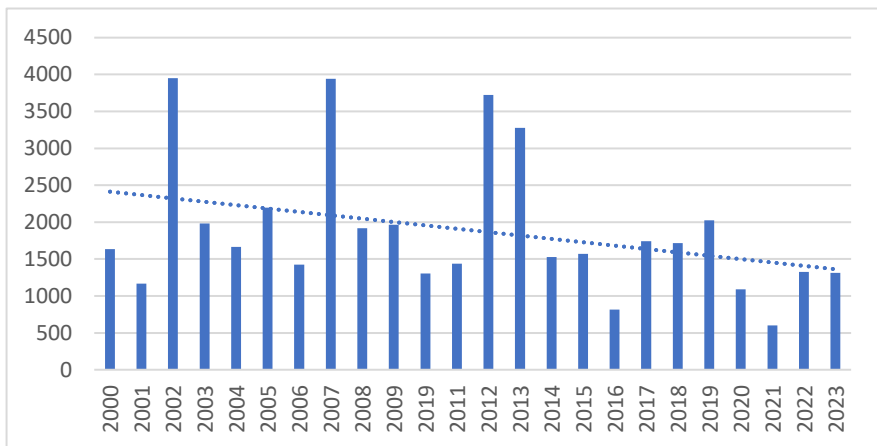
Hoewel een trend op slechts 1 route moeilijk is vast stellen, blijken uit de cijferreeksen van 25 jaar monitoring dat zelfs op 1 route ook de landelijke trends zich hier en daar voordoen.

Als het gaat om de maximumaantallen per jaar zien we dat de hoogste aantallen in de beginjaren van de tellingen liggen.

De algemene trendlijn in onderstaande grafiek laat dan ook een dalende trend zien. Bij de aantallen soorten per telling is dezelfde tendens zichtbaar. Het hoogste aantal van 56 soorten werd in 2006 bereikt en het laagste met 31 soorten in 2024.

In de Vogelbalans van Sovon staan o.a. de volgende wintervogels dik in de min: Matkop, Zwarte Mees, Goudhaan, Keep, Sperwer, Kuifmees, Sijs, Heggenmus, Ringmus, Roek, Fazant, Veldleeuwerik, Grote Lijster, Kramsvogel, Ekster, Huismus, Turkse Tortel, Houtduif en Kauw.

Ook in het overzicht van alle soorten tijdens alle 25 tellingen is ook op deze ene route dezelfde dalende tendens te zien. Soorten als Matkop, Zwarte Mees en Ringmus worden al jarenlang niet meer op de route waargenomen. Anderzijds laten Krakeend en Grote Canadese Gans zich steeds vaker zien. Nieuwkomers in de laatste jaren zijn Grote Zilverreiger en Pontische Meeuw.

Totaal aantal vogels per telling 2001-2024 met trendlijn

Het jaarlijks tellen van wintervogels op een vaste route in je eigen omgeving is echt een aanrader voor elke serieuze vogelaar. Een simpele registratie bij Sovon en het vastleggen van de route is zo gedaan en de digitale invoer bij Sovon is op eenvoudige wijze te doen.

Wel dient een PTT-teller vogels op zicht en op geluid te kunnen herkennen.

Ben Hulsebos

Aantallen zeldzame broedvogels (ZZ) in Twente in 2025

Peter van den Akker

Met dit overzicht informeer ik u over het aantal territoria in 2025 van de zogenaamde ZZ-soorten in Twente. Ik behandel niet alle soorten maar een selectie, het complete overzicht is verwerkt in de bijlage. Zonder de inzet van veel vogelaars had dit overzicht niet gemaakt kunnen worden. Ik bedank daarom alle waarnemers voor hun inspanningen om gegevens te melden. Tevens zitten in dit overzicht gegevens verwerkt uit de volgende projecten:

- Broedvogel Monitoring Projecten 9 plots: Gemeente Losser, Braamberg, Weusthag Hengelo, Braamhaarsveld/Schijvenveld, Springendal, Oosterveldweg, Overtoom Rijssen, Hellendoorn Oude Twentseweg, en de Engbertsdijkerven,
- het bekenproject van de Twentse Vogelwerkgroep gericht op IJsvogel en Grote Gele Kwikstaart (10 plots),
- incidentele karteringen door bureaus. In 2025 waren dit 2 gebieden: Bossen Enschede en Landgoederen Oldenzaal.

Graag aandacht voor een goed gebruik van waarneming.nl!

Steeds meer mensen voeren ZZ-soorten gelukkig goed in, maar graag aandacht voor:

- corrigeer bij het invoeren naar de locatie van de vogel(s), waarnemingen op wegen of paden zijn meestal niet bruikbaar,
- gebruik indien van toepassing de activiteiten baltsend, paar of exemplaar in broedbiotoop, alarmerend, nestindicerend etc.
- indien je een soort of de locatie geheim wilt houden kan dit door te kiezen voor embargo (waarneming blijft geheim) of vervagen van de waarneming (alleen de locatie blijft geheim),
- Geef aan wn.nl toestemming om de gegevens met Sovon te delen, anders komen ze ook niet in dit jaaroverzicht.
- ook is mogelijk om bijzondere broedgevallen via de portal van Sovon in te voeren in het Telproject Zeldzame Broedvogels.

Brandgans (2025: 48)

Het aantal gevonden territoria van de Brandgans zit de laatste jaren tussen de 40 en 50 paartjes. Ik schat de Twentse populatie op 60 – 80 paar. Uit de volgende parken en waterrijke gebieden werden meer dan 2 paartjes gemeld: Retentiegebied Woolde 8, Doorbraak 4, vennen bij Servo Delden 10,

Wesselerbrinkpark Enschede 7, Dakhorst 2, Wierdense veld 4, Bekkenhaar 2 en Wooldrikspark Enschede 5 (zonder jongen?). Bij deze soort zitten de paartjes vaak in stedelijk gebied op locaties waar vogelaars op zoek naar wilde vogels vaak niet kijken en/of komen. Maar ook de Brandganzen in stadsparken vertonen trekgedrag en zijn vrij vliegende wilde vogels.

Mandarijneend (2025: 16)

Het vinden van broedende Mandarijneenden is niet eenvoudig. Het tropisch gekleurde eendje broedt in hoge boomholten bij bosvijvers en langs beken. Zonder nestindicerende waarnemingen zijn voor toekenning van een territorium 2 waarnemingen nodig, waarvan eentje na 15 april. Geldige territoria zijn o.a. gemeld van de volgende beken: Oelerbeek (2), Twickelervaart (5) en waterwingebied Enschede (3). Vermoedelijk broedt de Mandarijneend op de meeste Twentse bosbeken, de Twentse populatie wordt geschat op 40 – 75 paar.

Ooievaar (2025: 59)

Het aantal paar Ooievaars in 2025 kwam uit op 59, slechts 2 minder dan vorig jaar. De meeste Ooievaars broeden in het Dinkeldal (44), er zaten 6 paren in het Reggedal en 9 elders in Twente. Op sommige locaties broeden Ooievaars in kolonies tot wel 5 paar. Invoeren van nesten daarom svp met grote precisie!

Uit Vriezenveen ontvang ik altijd informatie over het aantal paartjes Ooievaars van de lokale KNNV. In 2025 vonden zij 4 paren met nestjongen, van 3 paren vlogen er jongen uit. Bij hun informatie zat ook een oud bericht van Herman Stevens over de hervestiging van de Ooievaar in Vriezenveen in 2015. Toen broedde bij de Leemansmolen aan de Hammerweg voor het eerst sinds de jaren '30 van de vorige eeuw weer een paartje. Voor Vriezenveen was de komst van dat paartje iets bijzonders. Aan het begin van de vorige eeuw was Vriezenveen namelijk hèt ooievaarsdorp van Twente met zo'n vijf of zes nesten. De paartjes foerageerden vooral in de Weitemanslanden, toen nog een nat en venig moerasgebied. De Ooievaar verdween als broedvogel uit Vriezenveen na de ruilverkaveling en ontginning van de Weitemanslanden. De vier paartjes in 2025 zaten verspreid over alle windstreken van Vriezenveen.

Porseleinhoen (2025: 3)

Het aantal Porseleinhoentjes halveerde van 6 naar 3, vermoedelijk zal dit te maken hebben met het drogere voorjaar in 2025. Alle paartjes zaten weer in de Overtoom te Rijssen.

Kraanvogel (2025: 12)

Het aantal Kraanvogels blijft stijgen, vorig jaar nog 10 paar en nu 12. De territoria zaten in de bekende gebieden: Engbertsdijksvenen 3, Wierdense veld 3 en Haaksbergerveen 2 en 4 in overige gebieden.

In de genoemde gebieden zijn jongen vliegvlug geworden. De groei van het aantal paren zit in solitaire vestigingen in boscomplexen met daarin kleine vennetjes. Dit zijn vrijwel allemaal gebieden met voldoende rust en schuilgelegenheid voor de vogels. Kraanvogels worden oud en hoeven niet ieder jaar een jong te produceren om de populatie in stand te houden.

Oeverloper (2025: 1)

De Oeverloper is een soort waarvan niet in alle jaren een territorium wordt gevonden. Maar nu al voor het derde jaar op rij en wederom in het Kristalbad. In totaal zijn nu in de periode 2018 – 2025 zes territoria vastgesteld en wel in de volgende gebieden: Kristalbad (4), Domelaar (1) en Retentie Woolde (1). De Oeverloper houdt van plassen met droogvallende oevers en een begroeiing van riet, moerasplanten en struiken.

Grauwe Kiekendief (2025: 1)

In Noord Twente broedde, op bijna dezelfde locatie als in 2024, opnieuw een paartje Grauwe kiekendieven. Dit keer vlogen 2 juvenielen uit waarvan eentje snel hierna dood werd gevonden. De broedlocatie ligt in een vogelrijk agrarisch gebied met naar verhouding hoge dichtheden aan zangvogels, muizen en sprinkhanen. Het betrof hetzelfde mannetje (zie foto) dat nu 3 jaar op rij in deze omgeving heeft gebroed. Zowel man als vrouw waren ongeringd. Dankzij de inzet van o.a. Leen Smits en Hans van der Munnik werd het nest beschermd en konden er dus 2 jongen uitvliegen.

Man Grauwe kiekendief herkenbaar aan gat in armvleugel (Foto: Neil Kampherbeek).

Juveniele Grauwe kiekendief tijdens het ringen op 22 juli 2025 (Foto Hans van der Munnik)

Slechtvalk (2025: 3)

Het aantal Slechtvalken in Twente liep terug naar 3 (2024: 4). Waarschijnlijk heeft de soort bij ons ook te lijden gehad van vogelgriep. De gevonden paartjes zaten op de Tv-toren Markelo (1 jong), Westermaat Hengelo (3 jongen) en het Wierdense veld (paartje op hoogspanningsmast, geen nest gevonden). In Almelo en Enschede werden geen of onvoldoende waarnemingen gedaan.

Oehoe (2025: 6)

In 2025 was er sprake van een duidelijke toename van het aantal gevonden paartjes/territoria in Twente. De waarnemingsinspanningen waren gelijk aan vorige 2 jaren. Op kansrijke plekken is op gunstige avonden 2-3x geluisterd in de periode december – februari. De afstand waarop een roepende Oehoe is te horen houdt met 300 – 400 m wel op. De waarnemer moet zich dus verplaatsen om een gebied goed te kunnen scannen. In het territorium op de Lonnekerberg werd begin januari nog 1x een vogel gehoord, maar daarna bleef het hier stil. Op de Boeldershoek werd wel weer succesvol gebroed, ditmaal in een nieuw aangebrachte bak. Nieuwe paren werden gevonden op Singraven (1 territorium en 1 nest), omgeving Vasse (boomnest), Markelo (grondnest) en Dinkeldal (territorium). De inventarisaties worden ook in 2026 gecontinueerd.

De Twentse populatie wordt geschat op 6 – 10 paar. Hierbij moet worden aangetekend dat er in Duitsland, op korte afstand van de grens, minimaal 5 territoria voorkomen. Deze zullen zeker ook in Nederland foerageren.

Jonge Oehoe bij het ringen te Markelo op 30 juni 2025 (Foto Peter van den Akker)

Geoorde Fuut (2025: 4)

In het Kristalbad (2), de Engbertsdijksvenen (1) en de Borkeld (1) zaten enige tijd paartjes. De Geoorde fuut nestelt graag tussen Kokmeeuwen, maar door de droogte waren deze overall na een korte baltsperiode verdwenen. In de Borkeld is wel nestbouw vastgesteld, maar nergens zijn kleine jongen waargenomen.

IJsvogel (2025: 57)

Het aantal paar IJsvogels nam iets toe van 53 naar 57. In jaren na zachte winters kan het aantal paren normaliter verdubbelen. Dat dit al een aantal jaren niet meer gebeurd is een slecht teken. Op de betere beken (zie tabel) stagneert vanaf 2023 het aantal paartjes. Met name in het beste gebied (Dinkel) blijft groei uit. Vermoedelijk is deze stagnatie een gevolg van de droge zomers welke vanaf 2021 gewoon zijn. Dan vallen veel beken over grote lengten droog en sneuvelen vis- en insectenpopulaties. Ondanks het uitblijven van herstel op deze beken werd hier toch bijna 40% van de Twentse populatie gevonden. Maar de inventarisatie buiten deze beken is zeer onvolledig en berust vooral op losse waarnemingen.

Beek	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Dinkel	5	8	16	4	5	5	6	6
Regge	2	2	5	2	6	5	8	7
Doorbraak			1	?	2	5	2	2
Buurserbeek	0	1	2	2	1	3	3	3

Diepenheimse molenbeek	0	0	3	1	1	1	1	1
Twickelervaart	n.g.	n.g.	n.g.	n.g.	1	2	2	2
Oelerbeek	n.g.	n.g.	1	n.g.	1	2	1	1
Totaal	7	11	27	9	16	23	23	22

Oelerbeek aan het droogvallen op 21 mei 2025 (Foto Peter van den Akker)

Draaihals (2025: 4)

Er zijn 3 territoria gevonden en wel in de Engbertsdijkswenen, Borkeld en op Stroothuizen. De toename zoals al een aantal jaren is te zien in Gelderland en Drenthe lijkt nog steeds aan Twente voorbij te gaan.

Middelste Bonte Specht (2025: 234)

Sinds 2023 wordt de Middelste Bonte Specht niet meer in heel Twente opgespoord. Het aantal van 234 territoria is grotendeels verzameld vanuit ingevoerde vogels op waarneming.nl en dus heel onvolledig. Ik probeer de aantalsontwikkeling in Twente te gaan volgen door 7 BMP-plots verspreid over Twente jaarlijks de tellen.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Springendal									
Braamberg	3	3	3	6	5	3	3	3	3
Egheria									32
Lankheet									
Diepenheim									
Twickel									
Gravenallee									

Voor de gebieden Lankheet en Diepenheim worden tellers gezocht. Het plot Twickel start in 2026. Het verspreidingsbeeld is onveranderd, westelijk van de Twentekanal en noordelijk van het Almelo-Nordhornkanaal is de soort veel schaarser door het ontbreken van grote en oude boscomplexen. De Twentse populatie lijkt redelijk stabiel met naar schatting 450-500 paar.

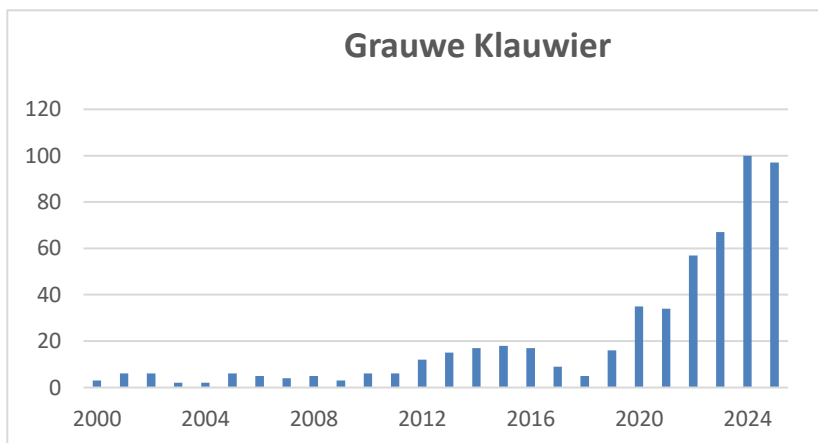
Paapje (2025: 4)

De groei van het Paapje in 2024 tot 7 paartjes zette in 2025 niet door; het aantal viel terug naar 4 territoria. Drie territoria werden in de Engbertsdijkswenen gevonden, waarvan 1 paartje is waargenomen met jongen. Het vierde territorium zat op de Manderheide en betrof een waarneming van een solitaire vogel op 3 juni. Bekend van het Paapje is dat veel territoria bestaan uit zingende mannetjes zonder vrouw. Daarom het verzoek om een éénmaal zanglocatie goed te controleren op de aanwezigheid van een vrouwtje en later eventueel op jongen.

Grauwe Klauwier (2025: 97)

De Grauwe Klauwier doet het de laatste jaren enorm goed (zie figuur). In 2024 werden precies 100 territoria gevonden en dit jaar 97. Deze stijging is verrassend omdat de soort erg afhankelijk is van een rijk insectenaanbod en over de stand van onze insecten horen we vooral slechte berichten. De meeste territoria zaten zoals gebruikelijk vooral in de randen van heide- en hoogveengebieden: Beuningen achterveld e.o. 10, Engbertsdijkswenen 22, Aamsveen 4, Haaksbergerveen 5, Manderheide 1, Wierdense veld 9, Witte veen 3, Buurserzand 1, Springendal 3 en Borkeld 9. De aantalsgroei is mede veroorzaakt door omvorming van voormalige agrarische percelen naar natuur. Op goede plekken komt de soort geclusterd voor in concentraties van wel 4-8 paar.

De toename in Twente past in de landelijke ontwikkeling en dit zal ook te maken hebben met de warme zomers van de laatste jaren. De gevonden aantallen in get Haaksbergerveen, Buurserzand en het Witte veen blijven achter en lijken onderteld.

Figuur. Aantalsontwikkeling Grauwe klauwier in Twente vanaf 2000

Raaf (2025: 19)

Het eerste territorium in Twente werd in 1997 vastgesteld op de Borkeld, pas vanaf 2013 namen de aantallen in Twente toe. Paren zijn in de broedtijd erg sneaky hebben en hebben grote territoria. Ook kunnen niet-geslachtsrijpe vogels zonder territorium het interpreteren lastig. In gebieden zonder nestvondsten of uitsluitende waarnemingen heb ik het aantal territoria na auto-clustering teruggebracht door een grotere fusieafstand te hanteren van circa 2000m. In 6 territoria zijn nesten gevonden of waarnemingen gedaan van uitgevlogen jongen.

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023	2025	2025
Engbertsdijksvenen	1	1	1	1	1	1	1
Wierdense veld	1	1	1	1	1	2	2
Nijreesbos Almelo							1
Twickel			1	2	0	4	1
Borkeld	1	1	1	1	1	1	2
Aamsveen		1	1		1	1	1
Landgoed 't Stroot Enschede							1
Haaksbergerveen	1	1	1		1	1	1
Singraven					1	1	1
Landgoederen Diepenheim		1	1	1	2	2	1
Losser		1	1	2	2	2	2
Oldenzaalse stuwwal		1	2	1	3	0	2
Ootmarsumse stuwwal	1		1	1	2	2	3
Totaal	6	8	13	10	15	17	19

Nest met 5 jonge Raven op de Ootmarsumse stuwwal (Foto Robert Westerhof)

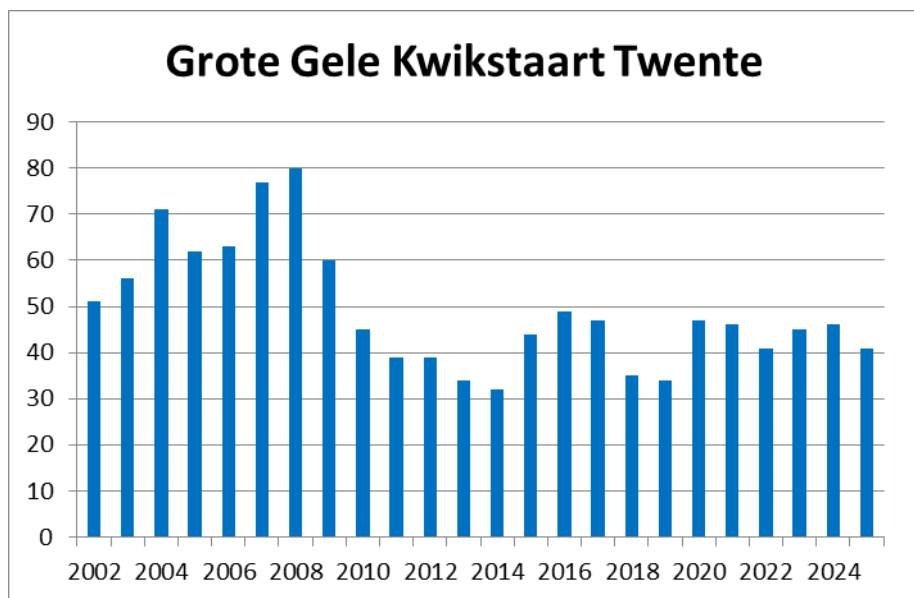
Kortsnavelboomkruiper (2025: 16)

De Kortsnavelboomkruiper is een hele lastige soort om te vinden en wordt vooral aangetroffen in oude bossen in Oost-Twente. Het aantal van 16 is onvolledig, de territoria werden gevonden in de vaste gebieden van deze soort: Boerskotten 5, Lonnekerberg 1, Haagse bos 2, Roderveld 1, Hakenberg 1, De Hooge Lutte 2 en Eggheria 3. Op Twickel werd opnieuw 1 territorium ontdekt. Het aantal vastgestelde Kortsnavels is afhankelijk van de inspanningen van enkele kenners van de soort en van grootschalige inventarisaties in natuurgebieden of op landgoederen.

Grote Gele Kwikstaart (2025: 41)

Het aantal territoria van de Grote Gele Kwikstaart nam af met 5 territoria tot 41. De GGK broedt bij voorkeur langs bosbeken zoals de Dinkel, Oelerbeek, Twickelervaat en Buurserbeek. Nesten worden vaak onder bruggen aangetroffen. Opmerkelijke broedgevallen met uitgevlogen jongen werden gevonden in Oldenzaal op bedrijventerrein Ten Tije en bij een stuw in een ontwateringssloot bij Geesteren. Het aantal GGK in Twente kwakelt al zo'n 15 jaar en wil maar niet herstellen tot het niveau van 2008 (zie figuur). De verspreiding van de GGK is vooral oostelijk van de lijn Diepenheim – Ootmarsum. Zowel langs de goede bosbeken als hier buiten worden minder territoria gevonden dan in de betere jaren.

Beek	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2025
Dinkel	15	16	24	16	9	16	13
Regge	0	1	1	1	0	1	0
Buurserbeek	1	1	2	7	3	3	5
Twickelervaart	0	0	2	1	3	4	5
Oelerbeek	1	0	0	1	2	2	2
Diepenheimse molenbeek	1	1	3	0	2	2	1
Totaal	18	19	32	26	19	28	26

Figuur. Aantalsontwikkeling Grote Gele Kwikstaart vanaf 2002

Peter van den Akker, Districtscoördinator Sovon Twente
Lsb.twente@sovon.nl of akkervanden@yahoo.com.

Bijlage 1. Overzicht ZZ-soorten Twente (2018 – 2025)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2025	2025
Grote Canadese Gans	3	2	1	7	6	10	9	6
Brandgans	35	18	20	26	24	49	49	48
Casarca	0	0	0	0	0	1	0	0
Mandarijneend	4	1	2	1	7	20	13	16
Geoorde Fuut	3	4	4	4	1	3	5	4
Ooievaar	15	22	22	35	41	46	61	59
Roerdomp	0	0	0	1	0	0	0	1
Woudaapje	0	0	1	1	0	1	0	0
Grauwe Kiekenief	0	0	0	0	0	0	1	1
Rode Wouw	0	0	3	5	5	7	5	8
Slechtvalk	3	5	4	4	4	2	4	3
Porseleinhoen	3	0	0	6	2	2	6	3
Kraanvogel	4	4	6	7	7	7	10	12
Kleine Plevier	13	13	21	26	32	24	22	23
Oeverloper	0	1	1	0	0	1	2	1
Zomertortel	7	1	2	3	4	0	1	0
Velduil	0	0	0	0	1	2	0	0
Oehoe	2	5	3	5	4	4	3	6
Nachtzwaluw	77	101	107	121	106	75	76	65
Ijsvogel	17	28	59	24	31	44	53	57
Hop	0	0	0	0	1	0	0	1
Draaihals	2	1	5	4	2	4	3	4
Middelste Bonte Specht	289	353	394	421	329	379	286	234
Noordse Nachtegaal	0	0	0	0	0	0	1	0
Kramsvogel	0	0	0	0	1	2	1	0
Grauwe Klauwier	5	16	37	34	57	67	100	97
Raaf	7	6	8	13	10	15	17	19
Cettis zanger	0	0	0	0	0	1	0	0
Grote Karekiet	1	1	2	2	0	2	2	2
Orpheusspotvogel	0	0	0	1	0	0	0	0
Kortsnavelboomkruiper	23	16	17	7	18	16	23	16
Paapje	2	5	2	1	1	1	7	4
Grote Gele Kwikstaart	35	35	47	46	41	45	46	41

Bijzondere waarnemingen in Twente (oktober t/m december 2025)

Baardman

- 11-10 Vriezenveen, De Pollen: 1 ex. (V) overvliegend Z (Ruben Bos)
12-10 Enschede, Hogeland Noord: 1 ex. overvliegend (A. Lamme & Co)
31-10 Engb.venen, Z (Nieuwe Leidijk): 10 ex. overvliegend (Alex Huizinga)
01-11 Engb.venen, Z (Nieuwe Leidijk): 10 ex. ter plaatse (Marcel Hessing)
02-11 Engb.venen, Trektelpost: 2 ex. roepend (Ruben Bos)
03-11 Kristalbad: 1 ex. roepend (Meerdere wnrs)
16-11 Enschede, Het Rutbeek: 1 ex. roepend (P. Hovenkamp)

Beflijster

- 10-10 Sallandse Heuvelrug, Noetselerveld: 1 ex. (M) ter plaatse (Meerdere wnrs)
11-10 Wierdense Veld, N2000: 1 ex. (V) ter plaatse (Meerdere wnrs)
12-10 Geesteren (OV), Weitemanslanden: 1 ex. overvliegend (Gerrit Kamphuis)
13 en 14-10 Losser, Oelemars: max 4 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)
18-10 Losser, Oelemars: 1 ex. overvliegend ZW (johan verloop)
03-11 Ypelo, Eksosche Aa: 1 ex. foeragerend (Ineke Kerkhoff)
09-11 Borkeld, N2000: 1 ex. ter plaatse (Koenraad Bijl)

Bladkoning

- 11-10 Hengelo (OV): 1 ex. foeragerend (Ramon Janssen)
06-11 Ringstation Overdinkel: 1 ex. ter plaatse (Leo Hassing)
08-11 Engb.venen, N (Heideveld): 1 ex. ter plaatse (B.J. van de Maat)

Bokje

- 07-10 en 26-11 Denekamp, Rodenmors: 2 ex. ter plaatse (Harm Meek)
07 en 18-10 Denekamp, Denekamperveld: 2 resp. 3 ex. ter plaatse (Harm Meek)
11-10 Wierdense Veld, N2000: 1 ex. overvliegend (Brend Jansen)
19-10 Hezingen, Hezingerveld: 1 ex. opvliegend (L.A. Leijdekkers)
14-11 Engb.venen, N2000 (A): 2 ex. opvliegend (Meerdere wnrs)

Bosgors

- 01-11 Wierdense Veld, N2000: 1 ex. overvliegend (Brend Jansen)

Bronskopeend

- 18-10 Engb.venen, Grote Plas: 1 ex. (M) slaappleats (Ruben Bos)

Drieteenstrandloper

- 01-10 Losser, Oelemars: 1 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

Dwerggors

22-10 Wierdense Veld, N2000: 1 ex. overvliegend (Brend Jansen)

Europese Kanarie

19-10 Losser, Oelemars (Telpost): 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)

05-11 Hezingen, Hezingerveld: 1 ex. overvliegend ZW (Rick de Ruiter)

Frater

06-11 Kristalbad: 1 ex. overvliegend Z (Meerdere wnrs)

22-11 Losser, Oelemars: 7 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

29-11 Losser, Oelemars (Telpost): 1 ex. overvliegend (Ben Hulsebos)

10 t/m 14-12 Engb.venen, Paterswalmax 15 ex. ter plaatse ((Meerdere wnrs)

Grauwe Gors

18-10 Engb.venen, Z (Nieuwe Leidijk): 1 ex. ter plaatse (Corrie vd Steenoven)

22-10 Wierdense Veld, N2000: 1 ex. overvliegend (Brend Jansen)

06-11 Enschede, Usseleres: 1 ex. opvliegend (P. Hovenkamp)

Grijze Wouw

01-10 t/m 31-12 Nijverdal, Wierdense Veld: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Grote Pieper

09-10 Wierdense Veld, N2000: 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)

Hop

31-10 t/m 03-11 Vriezenveen, Oosterweilanden: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

IJsgors

06-11 Losser, Oelemars: 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)

Klapekster

01-10 t/m 31-12 Honderden waarnemingen uit geheel Twente. Max 2 ex. ter plaatse.

Kleine Barmsijs

19-10 Haaksbergerveen, Zuidelijk deel: 2 ex. ter plaatse (Antoinet te Brake)

02-11 Sallandse Heuvelrug, Haarlerberg: 1 ex. ter plaatse (Youp Wijland)

Kleine Canadese Gans

29-12 Vriezenveen, Oosterweilanden: 1 ex. ter plaatse (Ramon Janssen)

Kleine Rietgans

03-10 Wierdense Veld, N2000: 23 ex. overvliegend ZW (GdB)

10-10 Markelo, Domelaar: 1 ex. ter plaatse (Peter van den Akker)
14-10 Vriezenveen, Oosterweilanden: 5 ex. foeragerend (Annet Schroor)
18-10 Aamsveen, N2000: 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)
20-10 Engb.venen, Z (Nieuwe Leidijk): 1 ex. overvliegend O (Angelique Geels)
02-11 Engb.venen, N (Heideveld): 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
11 en 14-12 Enschede, Vliegveld: 1 resp. 30 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)
15-12 Kanaal Almelo Nordhorn, Ootmarsum: 1 ex. ter plaatse (Harm Meek)
26-12 Wierden, Zunasche Heide: 1 ex. overvliegend (Derrik Wolthuis)
30-12 Sallandse Heuvelrug, Noetselerberg: 12 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)

Kortsnavelboomkruiper

10-10 en 14-12 Denekamp, Landgoed Singraven: 1 ex. roepend (Harm Meek)
11-12 Ambt Delden, Twickel: 1 ex. baltsend / zingend (Ruben Bos)
14-12 Losser, Duivelshof: 2 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
25 tot 30-12 Losser, Boerskotten: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Kwak

20-11 Haarle, Hakkershoek: 1 ex. ter plaatse (Mick vd Toorren)

Manengans

16-10 t/m 08-12 Enschede, Havengebied oost: 2 ex. ter plaatse (Maurits Poirot)
16 en 17-11 Vriezenveen, Oosterweilanden: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
16-12 Enschede, Koekoeksbeekhoek: 1 ex. ter plaatse (Dick Kuipers)
30-12 Kristalbad: 1 ex. (M) ter plaatse (Dick Kuipers)

Nonnetje

09-11 Engb.venen, Grote Plas: 1 ex. ter plaatse (Jeffrey Humme)
16, 21 en 24-11 Enschede, Het Rutbeek: 1 ex. rustend (Meerdere wnrs)
17-11 Boekelo, Zandwinning Rutbekerveld: 1 ex. (M) ter plaatse (Meerdere wnrs)
30-11 Kristalbad: 1 ex. (V) ter plaatse (Michiel de Boer)
30-11 Holten, De Borkeld (Elsenerveld): 1 ex. (V) ter plaatse (Meerdere wnrs)
31-12 Enter, Enterven: 1 ex. (V) ter plaatse (Brend Jansen)

Noordse Goudvink

15-12 Kristalbad: 1 ex. roepend (René Wijering)

Noordse Kauw

02-10 Rijssen: 2 ex. foeragerend (Kevin Hams)
03-10 t/m 24-12 Enschede, diverse plaatsen: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
12-10 Denekamp: 1 ex. ter plaatse (Carsten Jansen)
31-10 t/m 23-12 Hengelo (OV), Wilderinkshoek: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
09-11 Almelo, Mooie Vrouwenweg e.o.: 1 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

23-11 Groot Agelo: 1 ex. ter plaatse (Job Noordkamp en FA)
02-12 Harbrinkhoek: 1 ex. foeragerend (Johan Stegeman)
09 en 14-12 Losser, Kraesgenberg: 1 ex. ter plaatse ((Meerdere wnrs)
14-12 Deurningen, Luttekresch: 1 ex. ter plaatse (Antoinet te Brake)

Oehoe

13-10 Hof van Twente (gemeente) : 2 ex. jagend (Erik Bleeker)
07-11 Sallandse Heuvelrug, Eelerberg: 1 ex. ter plaatse (Justin Bruins)
27-11 Markelo, Herikervlier: 1 ex. opvliegend (Erik Bleeker)
13-12 Denekamp, Landgoed Singraven: 1 ex. (M) roepend (Meerdere wnrs)
16 en 26-12 Markelo, Diependaal en Brake: 1 ex. foeragerend (Meerdere wnrs)

Porseleinhoen

13-12 Kristalbad: 1 ex. ter plaatse (Michiel de Boer)

Raaf

01-10 t/m 31-12 Honderden waarnemingen uit geheel Twente.

Rode Wouw

01-10 t/m 31- 12 Tientallen waarnemingen uit geheel Twente.

Roerdomp

13-10 Tilligte, Westerveld: 1 ex. overvliegend (Gerrit Kamphuis)

Roodkeelpieper

17-10 Denekamp, Westeresch: 1 ex. roepend (Harm Meek)

Rouwkwikstaart

11-10 Engb.venen, Trektelpost: 1 ex. overvliegend (CB)

Ruigpootbuizerd

09-11 Almelo, Tusveld: 1 ex. ter plaatse (Stefan Krooshof)
29-11 Engb.venen, N (Heideveld): 1 ex. overvliegend (Ruben Kikkert)

Siberische Tjiftjaf

28-10 Ringstation Overdinkel: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
30-10 Enschede, Elferink Heuwbak: 1 ex. ter plaatse (Laura van den Heuvel)
10, 27 30-11 Ringstation Overdinkel: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Sneeuwgans

24-10 t/m 31-12 Vriezenveen, Oosterweilanden: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
25-10 t/m 28-10 Almelo, Westerweilanden: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

Sneeuwgorst

04-12 Rijssen, Rijsserberg: 2 ex. overvliegend (Ineke Kerkhoff)

04-12 Kristalbad: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)

05-12 Engb.venen, Grote Plas: 1 ex. overvliegend (Alex Huizinga)

08-12 Hengelo (OV): 1 ex. roepend (Bas Denters)

24-12 t/m 27 Engb.venen, Z (Nieuwe Leidijk): 1 ex. ter plaatse Meerdere wnrs)

Sneeuwgorst

Foto: Harry de Jong

Steppekiekendief

16-11 Nijverdal, Wierdense Veld: 1 ex. ter plaatse (CB)

22-11 Nijverdal, Wierdense Veld: 1 ex. jagend (Luciën Brinkhof)

Taigaboomkruiper

09-11 Losser, Duivelshof: 1 ex. ter plaatse (M. Kok)

Topper

18-10 Losser, Oelemars: 1 ex. (M) ter plaatse (Meerdere wnrs)

Velduil

08-10 Losser, Oelemars: 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)

11-10 Wierdense Veld, N2000: 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)

12-10 Geesteren (OV), Weitemanslanden: 1 ex. jagend (Gerrit Kamphuis)

29-12 Wierden, Westerveen: 1 ex. overvliegend (Brend Jansen)

29-12 Nijverdal, Wierdense Veld: 1 ex. ter plaatse (Brend Jansen)

30-12 Hoge Hexel, Kromme Akkers: 1 ex. ter plaatse (Brend Jansen)

Visarend

02-10 Losser, Oelemars (Telpost): 1 ex. overvliegend (Meerdere wnrs)
07-10 Haaksbergen, Buurserzand: 1 ex. overvliegend (Linda Bongers)
07-10 Hengelo (OV), Retentiegebied Woolde: 1 ex. foeragerend (Maurits Poirot)

Wilde Zwaan

29-10 Vriezenveen, Oosterweilanden: 1 ex. foeragerend (Wouter averesch)
30-11 Aamsveen, N2000: 4 ex. overvliegend (kees rosenbrand)
26-12 Engb.venen, N (Heideveld): 5 ex. overvliegend (Marco Zomer)
27-12 Beneden Regge, Velderberg: 2 ex. overvliegend (Sylke de Ruiter)
28-12 Aamsveen, N2000: 4 ex. overvliegend NO (Alfons Uijtewaal)
28-12 Engb.venen, Put van Roelofs: 2 ex. roepend (Ruben Bos)

Witkopstaartmees

22-11 Enschede, Eekmaat West: 2 ex. foeragerend (Bert Bloksma)
30-11 Hengelo (OV), 't Genseler: 10 ex. foeragerend (Ramon Janssen)
04-12 Hengelo (OV), Retentiegebied Woolde: 1 ex. ter plaatse (André van den Berg)
15-12 Lonneker, Zuidkamp e.o.: 1 ex. foeragerend (Mirjam)
17-12 Oldenzaal: 1 ex. foeragerend (Fam. Janssen/Dogger)

Zeearend

05-10 Ootmarsum, Ottershagen: 1 ex. ter plaatse (Roy Nijenkamp)
13-10 Rossum (OV), Paalmaat: 1 ex. overvliegend W (Rick de Ruiter)
03, 12, 17 en 18-10 Engb.venen, Trektelpost: 1 ex. ter plaatse (Meerdere wnrs)
23-10 Aamsveen, N2000: 1 ex. jagend (kees rosenbrand)
10-11 Bornerbroek, Wolbeslanden: 1 ex. overvliegend (Maurits Poirot)
15-11 Aamsveen, N2000: 1 ex. overvliegend (Erik Westerhof)
21-11 Wierdense Veld, N2000: 1 ex. overvliegend W (G. v. d. Berg)

Zwarte Oievaar

02 en 03-10 Ringstation Overdinkel: 1 ex. ter plaatse (Harrie Linckens, Leo Hassing)

*Kijk voor de complete waarnemingenlijst op onze website onder:
Waarnemingen/Archief waarnemingen*

Soorten als bv. de Kraanvogel en Grauwe klauwier worden hier niet meer vermeld ivm met het grote aantal waarnemingen. Ze worden wel opgenomen in de database van de TVWG.

Harry de Jong, webmaster@tvwg.nl

Agenda 2026

Maandelijke bijeenkomsten	
Datum	Onderwerp
12-jan	Nieuwjaarsreceptie (voor de pauze foto's van de excursies voorgaande jaren.
9-feb	Onderzoek naar Boomvalken.
9-mrt	Habitat onderzoek Blauwe kiekendieven (overwintering).
13-apr	ALV/ Na de pauze "Vogels van Suriname".
11-mei	Bijzondere broedvogels in Twickel.
8-jun	Jaarrond vogelen in mijn omgeving.
Vakantie periode	
14-sep	(Vakantie)Foto's van en door onze leden. Neem uw foto's op USB stick mee.
12-okt	Habitat onderzoek Blauwe kiekendieven (broedgebieden).
9-nov	Raaf, mysterieus en bijzonder.
14-dec	Domelaar en aflezingen kleurringen.
Excursies	
Datum	Locatie
jan	---
14-feb	IJsseldelta bij Deventer.
13-mrt	Slaaplaatsstelling Blauwe kiekendief (Let op: vrijdagmiddag).
18-apr	Kristalbad.
23-mei	Zuidlaardermeergebied.
10-jun	Beuninger Achterveld (Nachtzwaluw).
Vakantie periode	
26-sep	Dakhorst.
17-okt	Lauwersmeer.
14-nov	Engbertsdijksvenen (op zoek naar ganzen).
dec	---

Zie de website voor de laatste en meer informatie: twwg.nl

Informatie Twentse Vogel werkgroep

Samenstelling van het bestuur:

Voorzitter	- Harry de Jong, Abelenstraat 2A, 7556 DT Hengelo ☎ 06 – 5532 4290 e-mail: voorzitter@tvwg.nl
Secretaris	- Marianne Nijman, Dalkruid 59, 7491 LP Delden ☎ 074 – 376 4521 e-mail: secretariaat@tvwg.nl
Penningmeester	- Hans van Leeuwen, Hexelseweg 79, 7641 PP Wierden ☎ 0546 - 57 41 81 e-mail: penningmeester@tvwg.nl

Girorekening TVWG: NL05 INGB 0005 9488 43 t.n.v. Penningmeester TVWG
(adres onder bestuur).

Statuten en Huishoudelijk Reglement staan ter inzage op de website.

Website:

Internetpagina Twentse Vogelwerkgroep: www.tvwg.nl

Informatie: info@tvwg.nl

Lidmaatschap:

Nieuwe leden kunnen zich rechtstreeks of via de website aanmelden bij de secretaris. Opzegging van het lidmaatschap dient voor 1 december te geschieden om te gelden voor het daaropvolgende jaar.

Adreswijzigingen s.v.p. doorgeven aan de secretaris en niet aan de redactie!

Contributie € 25,= per jaar via automatische machtiging.